

حضرت عمر فاروقؓ (۵۸۳-۶۳۴ء) پر لکھی

گئی اہم کتب اور مقالات

شیر نوروز خان (۱)

- ۱۔ آغازِ رفیقِ بلند شری
حضرت عمر فاروق رضی اللہ عنہ - دہلی: نوبار بک ڈپو، ۱۵۳ ص - (اردو)
- ۲۔ ابن الجوزی، ابی الفرج عبد الرحمن بن علی بن محمد
سیرۃ عمر بن الخطاب - المطبعة المصریہ بالازھر، ۱۹۳۱ء - ۲۲۶ ص - (عربی)
- ۳۔ ابن جوزی، جمال الدین ابو الفرج
حیات فاروق اعظم / امام جمال الدین ابو الفرج بن جوزی - ترجمہ شاہ حسن عطا -
کراچی: قاضی حمید الدین ناگوری اکیڈمی، ۱۹۷۹ء - ۴۴۸ ص - (اردو)
- ۴۔ احمد، سراج الدین
سیرۃ اعظم فاروق رضی اللہ عنہ - لاہور: مصطفائی پریس - ۱۸۹۲ء
۲۶۴ ص - (اردو)
- ۵۔ اسماعیل، احمد محمد
عمر بن الخطاب رضی فی المراء - ۱۳۶ ص - (عربی)
- ۶۔ اظہر، مظفر حسین

دربارِ عمر کے فیصلے - نوبار بک ڈپو، ۱۵۹ ص - (اردو)

(۱) لاہورین، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد

۷۔ اکبر آبادی، منور خان ساغر

فاروق اعظمؑ۔ لاہور: منشی دَام اَکَر وال تاجر کتب، ۸۸ ص۔ (اردو)

۸۔ الطاف شوکت

حضرت عمر فاروقؓ۔ حیدر آباد دکن: مسعود پبلشنگ، ۳۸ ص۔ (اردو)

۹۔ بیام العلی

الفاروق القائد۔ لبنان: النفائس، ۱۹۸۸ء (عربی)

۱۰۔ بشیر احمد، چوہدری

عادل حکمران (عمر فاروقؓ)۔ لاہور: مکتبہ اشاعت ادب۔ ۴۰ ص۔ (اردو)

۱۱۔ بیگ، مرزا محبوب

فاروق اعظمؓ۔ لاہور: اسلامیہ انسٹیٹیوٹ پریس، ۱۸۹۹ء، ۴۸ ص۔ (اردو)

۱۱۔ ب۔ پرویز

شاہکار رسالت: عمر فاروقؓ اشاعت پنجم۔ لاہور: طلوع اسلام ٹرسٹ

۱۹۹۱ء - ۵۳۱ ص۔ (اردو)

۱۲۔ حسرت، چراغ حسن

سیرت حضرت عمر فاروقؓ۔ لاہور: تاج کمپنی، ۱۳۴ ص۔ (اردو)

----- ۱۳

عمر فاروقؓ۔ لاہور: تاج کمپنی، ۴۷ ص۔ (اردو)

۱۴۔ خالد محمد خالد

بین الیدی عمر۔ الطبعة الثانیة۔ القاہرہ : مکتبہ الانجیلا المصریہ، ۱۹۶۹ء

۱۹۱ ص۔ (عربی)

۱۵۔ خان، محمد شفیع الدین مراد آبادی

سیرت عمرؓ۔ لاہور: اسلامیہ انسٹیٹیوٹ پریس، ۳۱ ص۔ (اردو)

- ۱۶۔ خطاب، محمود شیت
عمر بن الخطاب الفاروق القائد - الطبعة الثانية - بیروت: منشورات دار المکتبہ الحیاہ،
۱۹۶۶ء، ۲۲۹ ص - (عربی)
- ۱۷۔ الحطیب، عبدالکریم
عمر بن الخطاب - القاہرہ: دار الفکر العربی، ۱۹۷۸ء - ۴۹۶ ص - (عربی)
- ۱۸۔ الحطیب، علی احمد
عمر بن الخطاب (حیا، ادب، علم)۔ لبنان، عالم الکتب (عربی)
- ۱۹۔ خلیل ادھم
عمر فاروقؓ - استانبول: ۱۹۳۹ء (ترکی)
- ۲۰۔ دفتر ماہنامہ درویش (لاہور)
سیدنا فاروق اعظم نمبر۔ درویش (لاہور) ۷: ۳ (مارچ ۱۹۹۵ء) ۱۳۵ ص -
- ۲۱۔ روجی، فیروز الدین
سیرت سیدنا عمر فاروق اعظمؓ - کراچی: ناٹمز پریس، ۱۹۵۵ء، ۱۴۴ ص - (اردو)
- ۲۲۔ ساحل بلگرامی
عمر فاروقؓ - اردو اکیڈمی سندھ، ۱۹۵۱ء - ۳۲ ص - (اردو)
- ۲۳۔ سیاب، نذیر احمد
سیرت الفاروقؓ - لاہور: پاکستان ناٹمز پریس، ۱۱۶ ص - (اردو)
- ۲۴۔ شاہ ولی اللہ دہلوی
فقہ عمرؓ - لاہور: ادارہ ثقافت اسلامیہ، ۳۳۵ ص - (اردو)
- ۲۵۔ شبلی نعمانی، علامہ
حضرت عمرؓ مولانا شبلی نعمانی، ترجمہ عمر رضا - استانبول: ۱۹۲۸ء -
۵۲۰ ص - (عربی)

-----۲۶

الفاروق - پشاور: نورانی کتب خانہ، ۴۰۰ ص (فارسی)

-----۲۷

الفاروق - سوانح عمری حضرت عمر فاروقؓ - لاہور: مکتبہ رحمانیہ، ۳۹۹ ص -
اعظم گڑھ: دارالمصنفین، ۱۹۸۴ء - ۵۴۳ ص -
لاہور: ایم ثناء اللہ خان، ۱۹۴۹ء - ۶۷۶ ص -

-----۲۸

الفاروق یعنی خلیفہ دوم حضرت عمرؓ کی مفصل سوانح عمری - دہلی: مکتبہ احدیہ،
(۱۸۹۸ء) - ۱۵۱ ص - (اردو)

۲۹- شرر، ریاض حسین

سوانح حضرت عمر فاروق - لاہور: شیخ غلام حسین، ۲۰۸ ص - (اردو)

۳۰- الشرقاوی، عبدالرحمن

الفاروق عمر بن الخطاب - القاہرہ: الازہار، (عربی)

۳۱- شوق، عبدالرحمن

فاروق اسلام - لاہور: ملک دین محمد، ۴۰ ص - (اردو)

۳۲- الطماوی، سلیمان محمد

عمر بن الخطاب و اصول سیاسہ والادارہ الحدیثہ دراستہ مقارنہ - الطبعة الثانیہ -
القاہرہ: دارالفکر العربی، ۱۹۷۶ء - ۵۱۰ ص - (عربی)

۳۳- الطنطاوی، علی

اخبار عمر و اخبار عبداللہ بن عمر علی / الطنطاوی و ناجی الطنطاوی دمشق: دارالفکر،
۱۹۵۹ء - ۶۲۴ ص (عربی)

عمر بن خطاب / غنطادی ، ترجمہ عبدالصمد صارم - لاہور : البیان
۱۹۷۱ء - ۶۳۲ ص - (اردو)

۳۵۔ عبادہ ، محمد انیس

عمر بن الخطاب فی الاسلام - لبنان : الکتب العلمیہ ، (عربی)

۳۶۔ علی حیدر

حضرت عمرؓ شیعوں کے نقطہ نظر سے - مطبع اصلاح ، ۱۳۵۲ھ -
۱۰۷ ص - (اردو)

۳۷۔ عمر ابو النصر

خلفائے محمد (فاروق اعظمؓ) / مترجم شیخ محمد احمد پانی پتی - لاہور : اشرف پریس
۱۹۵۵ء - ۱۷۹ ص (اردو)

۳۸۔ غلام مصطفیٰ

عمرؓ - لاہور : نور النبی تاجر کتب ، ۱۹۲۸ء - (اردو)

۳۹۔ غوث ، رشاد دار

عمر بن الخطاب - لبنان ، النفائس ، ۱۹۸۵ء (عربی)

۴۰۔ فاروق ، خورشید احمد

حضرت عمرؓ کے سرکاری خطوط - دہلی : ندوۃ المصنفین ، ۱۹۵۹ء - ۶۵۶ ص -

۴۱۔ فاضل ، حسام الدین

تذکرہ عمرؓ - حیدر آباد دکن : اعظم اسٹیم پریس ، ۱۳۵۴ھ - ۲۴ ص - (اردو)

۴۲۔ فرخ ، فشی غلام قادر

فاروق اعظمؓ - لاہور : ۱۹۳۱ء - (اردو)

۴۳۔ قطب ابراہیم

السیاسہ المالیہ لعمر بن الخطاب - القاہرہ : حنیئہ الکتاب ، (عربی)

۴۴۔ قطب، محمد علی

عمر بن الخطاب - لبنان: العصر للطباعة، ۱۹۸۶ء - (عربی)

۴۵۔ الکاتب، سیف الدین

الفاروق عمر بن الخطاب - لبنان: عبد الدین، ۱۹۸۱ء - (عربی)

۴۶۔ الطیف، محمد عبدالرحمن

عمر بن الخطاب والمعادلة الانسانية - القاهرة: مؤسسة دار الشعب، ۱۹۸۶ء - ۲۰۳ ص (عربی)

۴۷۔ مانل خیر آبادی

عمر فاروقؓ - لاہور: ادارہ بتول، ۸۰ ص - (اردو)

۴۸۔ مجیبی، الیاس احمد

عمر فاروقؓ - دہلی: مکتبہ بناء مدنیہ، ۱۹۳۳ء - ۱۶ ص - (اردو)

۴۹۔ محمد رضا

عمر الخطاب - سوريا: الحکمة للطباعة، ۱۹۸۸ء (عربی)

----- ۵۰

الفاروق عمر بن الخطاب ثانی الخلفاء الراشدینؓ - الطبعة انشاذ - بیروت: دار الکتب

العلمیہ، ۱۹۸۳ء ۳۵۰ ص - (عربی)

۵۱۔ محمد صبیح

عمر فاروقؓ - القاهرة: الانصار، (عربی)

۵۲۔ محمد صدیق

عمر فاروقؓ - لاہور: ناشران قرآن، ۶۳ ص - (اردو)

۵۳۔ مکتبہ ضیائے حرم، لاہور

فاروق اعظم نمبر - ضیائے حرم (لاہور) ۴: ۸ - ۹ مئی - جون ۱۹۷۴ء) ۴۰۰ ص -

۵۴۔ نامی، پیر غلام دستگیر
سوانح حضرت فاروق اعظمؓ - لاہور : انجمن مبین الاسلام، ۱۳۴۰ھ -
۳۲ ص - (اردو)

۵۵۔ نظمی لوقا

عمر بن الخطاب - القاہرہ : مکتبہ غریب، (عربی)

۵۶۔ نقشبندی، ابوالطیب محمد شریف
حضرت فاروق اعظمؓ - لاہور : یونیورسل بکس، ۱۹۸۵ء - ۱۹۲ ص - (اردو)

۵۷۔ نوشہروی، ابو یحییٰ امام خان
حضرت عمر کے سیاسی نظریے - لاہور : مکتبہ نذیریہ، ۱۹۷۹ء - ۳۰۳ ص - (اردو)

۵۸۔ ہیکل، محمد حسین
زندگانی حضرت فاروق اعظمؓ / محمد حسین ہیکل، مترجم فضل من اللہ فضلی، کابل:
دکتاب چاپولو موسسہ، ۱۳۴۶ھ - ۳۰۳ ص - (فارسی)

۵۹۔

زندگانی خلیفہ دوم حضرت فاروق اعظمؓ / محمد حسین ہیکل، مترجم معین الدین
برہانی - کابل: بہمنی کتاب چاپولو موسسہ، ۱۳۵۳ھ - ۵۳۱ ص - (فارسی)

۶۰۔

عمرؓ فاروق اعظمؓ / محمد حسین ہیکل، ترجمہ حبیب اشعر - لاہور : مکتبہ میری
لائبریری، ۱۹۸۶ء - ۷۶۵ ص - (اردو)

۶۱۔

الفاروق عمرؓ - القاہرہ: شرکت مساعہ مصریہ، ۱۳۶۴ھ ج ۲ - (عربی)

۶۲۔ ایشک، حسین علمی -

فاروق اعظم - استانبول: ۱۹۶۸ء۔

مقالات

۶۳۔ ابن جوزی، ابو الفرج (امام)

"حضرت عمر فاروقؓ کی عدالت" / امام ابو الفرج ابن جوزی، ترجمہ شاہ حسن عطاء۔

الحق (اکوڑہ خٹک)، ۱۵: ۱۱ (اگست ۱۹۸۰ء) ۱۷-۲۰

۶۴۔ ابو الرشید محمد حسین

"فاروق اعظمؓ کی اصلاحات" الرشید (لاہور)، ۶: ۵

(جون ۱۹۷۷ء) ۲۳-۲۷

۵: ۷ (جولائی ۱۹۷۷ء) ۳۷-۴۰

۵: ۸ (اگست ۱۹۷۷ء) ۲۶-۳۰

۶۵۔ احمد کوٹی، ا۔ ک

"عمر بن الخطاب والشعر" الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد)

۳۰: ۳ (اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۵ء) ۶۷-۷۵

۶۶۔ احمد، محمد مسعود

"فاروق اعظمؓ غیر مساموں سے حسن سلوک" نور اسلام (لاہور)

۳۸: ۷ (جولائی ۱۹۹۳ء) ۹-۱۷

۶۷۔ ارشد، سید رشید احمد

"حضرت فاروق اعظمؓ کا تعلیمی نظام" تعلیمات (لاہور)، ۲: ۷ (دسمبر ۱۹۷۹ء) ۹-۱۳

۶۸۔

"حضرت فاروق اعظمؓ کے انقلابی کارنامے" ثقافت (لاہور)

۱۳: ۱۰ (مئی ۱۹۶۴ء) ۳۵-۵۸

۶۹۔

"فاروق اعظمؓ کا تعلیمی نظام" شمس الاسلام (سرگودھا)

۵۶: ۱-۲ (جنوری - فروری ۱۹۸۲ء) ۲۸-۳۲

۷۰۔

"فاروق اعظمؓ کا نظام حکومت" ابداع (کراچی) ۱۱: ۸ (اگست ۱۹۷۷ء) ۱۹-۲۶

۷۱۔ اسرار احمد

"شہادتِ عمرؓ و عثمانؓ و علیؓ کا تاریخی پس منظر" میشاق (لاہور) ۳۵: ۱۱۔

(نومبر ۱۹۸۶ء) ۳۷-۵۸

۷۲۔ اشفاق، ملک محمد

"سیدنا عمرؓ، حضرت علیؓ کی نظر میں" تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۳۲: ۶-۷۔

(جون - جولائی ۱۹۹۳ء) ۹۱-۹۴

۷۳۔ اصلاحی، ضیاء الدین

"حضرت عمرؓ کا طریق شوری" طلوع اسلام (لاہور) ۱۳: ۵-۶ (مئی - جون ۱۹۶۱ء)

۱۳۷-۱۳۴

۷۴۔

"حضرت عمرؓ کا طریق شوری" میشاق (لاہور) ۴: ۴ (اپریل ۱۹۶۱ء) ۳۳-۳۸

۷۵۔ اصلاحی، محمد یوسف

"مرد مومن کا خوف آخرت" ذکری ڈائجسٹ (رامپور) (جون ۱۹۹۳ء) ۱۹۔

۷۶۔ اظہر، محمد سلیمان

"کیا حضرت عمرؓ نے سزائے قطع ید منسوخ کر دی تھی؟" ترجمان الحدیث

(لاہور) ۱۰: ۷-۱۱ (اگست ستمبر ۱۹۷۶ء) ۶۰-۶۷

۷۷۔ اعظمی، محمد صدیق

"فاروق اعظمؓ" الجامعہ (جہنڈ) ۱۹: ۴ (اپریل ۱۹۶۷ء) ۴۱-۴۳

۷۸۔ اللہ بخش، ملک

"سیدنا حضرت عمرؓ" الجامعہ (جھنگ) ۱: ۳۷ (ستمبر - اکتوبر ۱۹۸۵ء) ۲۰-۲۸

۷۹۔ امین الحق، سید

"فاروق اعظمؓ" - الرشید (لاہور) ۲۱: ۱۱ (جولائی ۱۹۹۳ء) ۷-۱۴

۸۰۔ امین الحسینی

"عہد فاروقیؓ" - الرشید (لاہور) ۶: ۷ (جون ۱۹۷۸ء) ۱۶-۲۰

۸۱۔ امینی، محمد تقی

"حضرت عمرؓ کی معاشرتی اصلاح" الفرقان (لکھنؤ) ۳: ۳۸ (جون ۱۹۷۰ء) ۳۵-۴۱

۸۲۔ بازل ایرانی، علامہ

"حضرت عمرؓ کا قبول اسلام" تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۹: ۱۹ (ستمبر ۱۹۸۱ء) ۲-۷

۸۳۔ برق، غلام جیلانی

"فاروق اعظمؓ کے کارنامے" نور اسلام (لاہور) ۶: ۳۹ (جون ۱۹۹۳ء) ۳۵-۴۱

۸۴۔ برمی، مشیت اللہ

"دور فاروقی میں صیغہ عدالت" ابلاغ (کراچی) ۱: ۱۲ (جنوری ۱۹۷۸ء) ۳۵-۴۲

۸۵۔ بگویی، افتخار احمد

"اسلام لانے کے بعد فاروق اعظمؓ کا پہلا کلام" شمس الاسلام (سرگودھا) ۱: ۵۱

(جنوری ۱۹۷۷ء) ۳۰-۳۱

۸۶۔ بلخ الدین، شاہ

"عہد فاروقی میں عوامی فلاح کا نظام" - اردو ڈائجسٹ (لاہور) ۳۱: ۱ (جنوری ۱۹۹۱ء)

۱۳۵-۱۴

۸۷۔

کردار فاروقیؓ" الجامعہ (جھنگ) ۴: ۴۲-۵ (نومبر - دسمبر ۱۹۹۰ء) ۴۱-۴۲

۸۸۔ پاشا، عبد الوہاب عزام

"حضرت عمرؓ بیت المقدس میں" / عبد الوہاب عزام پاشا، ترجمہ، اخلاق احمد،
تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۹: ۳ (مارچ ۱۹۶۶) ۳۰-۳۳

۸۹۔ پسروری، ہدایت اللہ

"عظمت فاروق اعظمؓ احادیث کی روشنی میں" العید (ملتان) ۵: ۳ (مئی ۱۹۹۶)
۱۵-۱۷

۹۰۔ پھلواری، حفیظ اللہ

"عمد فاروقی میں نظام تعلیم" - ضیائے حرم (لاہور) ۴: ۱۱ (اگست ۱۹۷۴) ۲۷-۳۱

۹۱۔ تمنا عمادی

"حضرت علیؓ اور حضرت عمرؓ" - فیض الاسلام (راولپنڈی) ۱۹: ۱-۲
(جنوری - فروری ۱۹۶۷) ۱۳۱-۱۳۹

۹۲۔ توفیق المجکم

"خلافت فاروقیؓ" الرشید (لاہور) ۱۱: ۴ (فروری ۱۹۸۳) ۲۷-۲۹

۹۳۔ شمر، عبد الکرم

"فاروق اعظم - عمد آفریں شخصیت" ثقافت (لاہور) ۱۵: ۶ (جون ۱۹۶۶) ۱۶-۲۶

۹۴۔ جامعی، طفیل احمد

"حضرت عمرؓ کے مناقب و فضائل" الجامعہ (جھنگ) ۳۳: ۱ (محرم الحرام ۱۴۰۱ھ)

۱۰۰-۱۰۱

۹۵۔ جمیل سعید

"عمر بن الخطاب فی سیرہ الادبیہ" مجلہ الجمع العلمی العراقی (بغداد) ۲۶ (۱۹۷۵)
۳-۳۲، ۲۸-۲۹ (۱۹۷۶) ۹-۲۹

۹۶۔ جھنگوی، ابوالخوار محمد امین

"فضائل سیدنا فاروق اعظم" - شس الاسلام (سرگودھا) ۵۷: ۴ (مئی ۱۹۸۳)

۲۵-۲۲

۹۷۔ حبیب احمد

"اسلامی معاشرہ (عمد فاروقی میں)" ترجمان القرآن (لاہور) ۳۹: ۱-۲

(اکتوبر-نومبر ۱۹۵۷) ۵۱-۶۸

۹۸۔ حبیب سبحانی

"حضرت عمر فاروقؓ کا دور" ضیائے حرم (لاہور) ۱۲: ۲ (نومبر ۱۹۸۱) ۲۱-۲۵

۹۹۔ حسین، صاحبزادہ عابد

"فاروق اعظم رضی اللہ عنہ" - ضیائے حرم (لاہور) ۱۳: ۷ (جون ۱۹۹۳) ۲۵-۳۷

۱۰۰۔ حمید فضلی

"مدح عمرؓ بزبان صدیق اکبرؓ" میشاق (لاہور) ۳: ۳۵ (اپریل ۱۹۸۶ء) ۱۰۱-۱۰۴

۱۰۱۔ خالد جذبی

"حضرت فاروق اعظمؓ" - ضیائے حرم (لاہور) ۱۵: ۱ (اکتوبر ۱۹۸۴) ۲۵-۳۰

۱۰۲۔ خالد محمود

"حضرت فاروق اعظمؓ کی مخالفت کے اسباب" الرشید (لاہور)

۲: ۵ (فروری ۱۹۷۷) ۱۸-۲۳

۵: ۵ (مئی ۱۹۷۷) ۱۰-۱۶

۱۰۳۔ خان، خیر اللہ

"حضرت عمر فاروق اعظمؓ" - شمع ہدایت (بہاولپور) ۱: ۹ (اپریل ۱۹۹۶) ۹-۱۳

-----۱۰۴

"شہادت حضرت فاروق اعظمؓ" - شمع ہدایت (بہاولپور) ۱: ۹ (اپریل ۱۹۹۶) ۲۰-۲۱

۱۰۵۔ خان قادری

"فاروق اعظمؓ - نور اسلام (شہرپور شریف) ۵:۴۰ (مئی ۱۹۹۶) ۲۷-۳۳

۱۰۶۔ الخیری، عبدالستار نجم

"خليفة دوم امير المؤمنين حضرت عمر بن الخطابؓ" خلافت راشدہ (فیصل آباد) ۱:۵

(جون ۱۹۹۳ء) ۵-۶

۱۰۷۔ در محمد، مولانا

"سندھ میں فاروق اعظمؓ کی اولاد" ضیائے حرم (لاہور) ۴:۱۱ (اگست ۱۹۷۴)

۳۹-۴۲

۱۰۸۔ دوست محمد، قریشی

"فاروق اعظمؓ کون تھے" شمس الاسلام (سرگودھا) ۱۱:۵۵ (نومبر ۱۹۸۱) ۱۳-۱۸

۱۰۹۔ ریاض احمد، قاضی

"حضرت عمرؓ کی تقریر" الرشید (لاہور) ۵:۷ (جنوری ۱۹۷۷) ۲۱-۲۵

۱۱۰۔ ساجد، مجیب الرحمن

"فیضان عمر رضی اللہ عنہ" - حق چار یار (لاہور) ۴:۶ (اکتوبر ۱۹۹۳) ۱۵-۲۰

۱۱۱۔ ساجد، محمد ضیف

"سیدنا فاروق اعظمؓ کون تھے؟" - الخیر (ملتان) ۱:۱۴ (جون ۱۹۹۶) ۱۶-۱۹

۱۱۲۔ سالم، عبد الجبید

"الفاروق عمر بن الخطاب رضی اللہ عنہ" الفکر الاسلامی (البیروت) ۵:۶ (آیار ۱۹۷۵)

۶۲-۶۸

۶:۶-۷ (حزیران، تموز ۱۹۷۵) ۷۷-۸۰

۱۱۳۔ سعید، ملک اللہ بخش

"سیدنا حضرت عمر فاروق اعظمؓ" - الجامعہ (جھنگ) ۳:۳۸ (ستمبر - اکتوبر ۱۹۸۶)

۱۸-۲۰

۱۱۴۔ سعیدی، محمد فاروق خان

"خليفة ثانی سیدنا فاروق اعظم" السعيد (ملتان)

۶:۲ (جون ۱۹۹۵) ۵۶-۵۴

۱۱۵۔ سیالوی، چوہدری محمد علی

"عمد فاروقی میں فوجی نظام" الجامعہ (جھنگ) ۱:۴۸ (مئی - جون ۱۹۹۶) ۳۵-۳۴

۱۱۶۔ شاہ، پیر محمد کرم

"فاروق اعظم"، ضیائے حرم (لاہور) ۱:۱۴ (اکتوبر ۱۹۸۳) ۴۱-۵۰

۱۱۷۔ شاہ، سید النظر (کشمیری)

"سیرت حضرت عمر فاروق" الفاروق (کراچی) ۱:۴ (محرم ۱۴۰۹ھ) ۱۱-۱۶

۱۱۸۔ شاہ، سید ضیاء اللہ

"خليفة راشد حضرت عمر فاروق" کا دور خلافت" حرین (جہلم) ۹:۵ (ستمبر ۱۹۹۵)

۳۸-۳۵

۱۱۹۔ شرچوری، ماسٹر احمد علی

"حضرت عمر" نور اسلام (لاہور) ۴:۳۹ (اپریل ۱۹۹۴ء) ۳۱-۲۷

۱۲۰۔ شیدائی، ثار المصطفیٰ

"سیدنا فاروق اعظم" عرفات (لاہور) ۱:۲۲ (جنوری ۱۹۸۰) ۲۹-۳۱

----- ۱۲۱

"سیدنا فاروق اعظم" فاران (کراچی) ۱۰:۳۱ (جنوری - فروری ۱۹۸۰) ۱۱-۱۴

۱۲۲۔ صادق جامعی

"فاروق اعظم" الجامعہ (جھنگ) ۳:۲۳ (مارچ ۱۹۷۱) ۳۴-۲۹

۱۲۳۔ صدیقی، حکیم فیض عالم

"سیدنا فاروق اعظم" شمس الاسلام (سرگودھا) ۱:۵۳ (جنوری ۱۹۷۹) ۳۳-۲۹

۱۲۴۔ صدیقی، محمد عظیم الدین

"امیر المومنین سیدنا عمر فاروق اعظمؓ" شمس الاسلام (سرگودھا) ۵۴:۱۰-۱۱ (اکتوبر

- نومبر ۱۹۸۰) ۳۵-۳۸

۱۲۵۔ صدیقی، محمد نعیم ندوی (مترجم)

"کیا حضرت عمرؓ نے مصلحہ بعض متفقہ اسلامی احکام میں تبدیلی کی؟"

معارف (اعظم گڑھ) ۱۱:۱۰ (جولائی ۱۹۷۲ء) ۴۲-۵۵

۱۲۶۔ طالب ہاشمی

"فاروق اعظمؓ کا خوف آخرت" - ضیائے حرم (لاہور) ۱۱:۲ (نومبر ۱۹۸۰) ۷۱-۷۷

۱۲۷۔ عابد نظامی

"فاروق اعظمؓ کی قرآنی خدمات" ضیائے حرم (لاہور) ۱۴:۱۰ (جولائی

۱۹۸۳) ۲۳-۲۸

۱۲۸۔ عبدالشکور دین پوری

"فاروقی کمالات" الرشید (لاہور) ۱۰:۲ (دسمبر ۱۹۸۱) ۲۴-۲۵

۱۲۹۔ عراقی، عبدالرشید

حضرت عمر فاروق کا نظام حکومت" فاران (کراچی) ۳۱:۹ (دسمبر ۱۹۷۹) ۱۹-۲۶

۱۳۰۔ عزام، عبدالوہاب

"حضرت عمرؓ بیت المقدس میں" ثقافت (لاہور) ۶:۴ (اپریل ۱۹۵۸) ۳۰-۳۳

۱۳۱۔ علی، چوہدری محمد

"خليفة دوئم سیدنا عمر فاروقؓ" - الجامعہ (جھنگ) ۳۳:۲ (اگست - ستمبر ۱۹۹۱)

۱۵-۱۶

۱۳۲۔ علی، محمد کرد

"سیاست فاروقیؓ" ترجمان القرآن (لاہور) ۵۰:۲ (مئی ۱۹۵۸) ۲۹-۴۱

۱۳۳۔ عمر تلمسانی، سید

"حضرت عمرؓ اور قرآن مجید" - ذکری ڈائجسٹ (رامپور) (جولائی ۱۹۹۲) ۶۷-۷۵

۱۳۴۔

"شہید المحراب - خلیفہ ثانی کی زندگی کا ایک تابناک پہلو" / استاد عمر تلمسانی،

ترجمہ حافظ محمد اور لیس - اردو ڈائجسٹ (لاہور) ۱۲:۲۸ (دسمبر ۱۹۸۸) ۶۵-۶۸

۱۳۵۔ "جنگِ قادسیہ حضرت فاروق اعظمؓ کے دور کا ایک فیصلہ کن معرکہ" - ضیائے

حرم (لاہور) ۷:۷۱ (اپریل ۱۹۷۷) ۲۷-۳۶

۱۳۶۔ غلام محمد

"حضرت عمرؓ اور تصوف" الحق (اکوڑہ ٹنک) ۵:۲ (فروری ۱۹۶۷) ۳۱-۴۶

۱۳۷۔ فاروق، خورشید احمد

"حضرت عمرؓ کی آخری زندگی کے چند واقعات" برہان (دہلی) ۱:۳۴

(جنوری ۱۹۵۵ء) ۳۳-۴۸

۱۳۸۔

"حضرت عمرؓ کے سرکاری خطوط" برہان (دہلی) ۱:۳۵

(جولائی ۱۹۵۵ء) ۵-۲۰

۲:۳۵ (اگست ۱۹۵۵ء) ۶۹-۸۰

۳:۳۵ (ستمبر ۱۹۵۵ء) ۱۳۳-۱۴۴

۴:۳۵ (اکتوبر ۱۹۵۵ء) ۱۹۷-۲۰۸

۵:۳۵ (نومبر ۱۹۵۵ء) ۲۶۱-۲۷۱

۶:۳۵ (دسمبر ۱۹۵۵ء) ۳۲۵-۳۳۶

۱:۳۶ (جنوری ۱۹۵۶ء) ۵-۱۶

۲:۳۶ (فروری ۱۹۵۶ء) ۶۹-۸۰

۳:۳۶ (مارچ ۱۹۵۶ء) ۱۳۳-۱۴۴

۴:۳۶ (اپریل ۱۹۵۶ء) ۱۹۷-۲۰۸

۲:۳۷ (اگست ۱۹۵۶ء) ۶۹-۸۰

۳:۳۷ (ستمبر ۱۹۵۶) ۱۳۳-۱۳۹

۴:۳۷ (اکتوبر ۱۹۵۶) ۱۹۸-۲۱۲

۵:۳۷ (نومبر ۱۹۵۶) ۲۶۱-۲۷۲

۶:۳۷ (دسمبر ۱۹۵۶) ۳۲۵-۳۳۶

۱:۳۸ (جنوری ۱۹۵۷) ۲۳-۵

۱۳۹- فاروقی، برہان احمد
"خلیفہ ثانی" کی شخصیت مستشرقین کی نظر میں " الجامعہ (جھنگ) ۱:۴۰
(اگست ستمبر ۱۹۸۸) ۳۰-۳۴

۱۴۰- فاروقی، خورشید احمد
"مسلمان افواج کے نام حضرت عمرؓ کا پیغام"۔ الحق (اکوڑھ خٹک) ۶:۷ (مارچ
۱۹۷۲) ۱۳-۱۵

۱۴۱- فاروقی، عباد اللہ
"فاروق اعظم کے اصول سیاست"۔ ترجمان الحدیث (لاہور) ۳:۱ (جنوری ۱۹۷۰)
۲۰-۳۰

۱۴۲- فاروقی، محمد رشید
"حضرت فاروق اعظمؓ"۔ مینات (کراچی) ۱:۴۴ (نومبر ۱۹۸۳) ۴۰-۴۸
۴۴-۴۲ (دسمبر ۱۹۸۳) ۳۲-۴۱

۱۴۳- فنی، محمد عارف مصطفیٰ
"عمر بن الخطابؓ قاضیاً و مجتہداً / ترجمہ محمد ازہرہ الخیر (ملتان) ۱:۱۴ (جون ۱۹۹۶)
۱۲-۱۵

۱۴۴- قادری، محمد ایوب
"حضرت سیدنا فاروق اعظمؓ اور صحابہ کرامؓ"۔ المعارف (لاہور) ۲:۹
(فروری ۱۹۷۶) ۷-۱۶

۱۳۵۔

"سیدنا فاروق اعظمؓ اور صحابہ کرامؓ" - الحق (اکوڑہ خٹک) ۵: ۱۲ (صفر ۱۳۹۷ھ)
۳۰-۳۳

۱۳۶۔ قادری، عبداللطیف

"حضرت فاروق اعظمؓ" - اشرفیہ (مبارک پور) ۲۰: ۲-۳ (فروری - مارچ ۱۹۹۵)
۳۱-۳۳

۱۳۷۔

"خليفة هاني حضرت فاروق اعظمؓ" (حديث و تاريخ کی روشنی میں) (نور اسلام
(لاہور) ۳۸: ۷ (جولائی ۱۹۹۳) ۳۷-۳۸

۱۳۸۔ قاسمی، محمد ادریس

"عدل و انصاف کے پیکر سیدنا فاروق اعظمؓ" - خلافت راشدہ
(فیصل آباد) ۱: ۶-۲ (جون - جولائی ۱۹۹۵) ۱۷-۱۸

۱۳۹۔ قریشی، بابو شفقت

"سیدنا عمر فاروق کی سیرت و کارنامے" فیض الاسلام (راولپنڈی) ۷: ۴-۶
(جون ۱۹۹۵) ۱۸-۲۱

۱۴۰۔ قریشی، دوست محمد

"عظمت عمر فاروقؓ" - الرشید (لاہور) ۵: ۱ (جنوری ۱۹۷۷) ۱۸-۲۰

۱۴۱۔ قریشی، محمد عبداللہ

"سیرت عمر فاروق کی چند جھلکیاں" - المعارف (لاہور) ۱۰: ۷ (جولائی ۱۹۷۷)
۱۹-۲۸

۱۴۲۔ کاندھلوی، محمد یوسف

"خطبات عمر فاروقؓ" - الفاروق (کراچی) ۳: ۱ (محرم الحرام ۱۴۰۸ھ) ۲۸-۳۱

۱۵۳۔ کوکب، میاں غلام رسول

"حضرت فاروق اعظم اور بڑھیا" الجامعہ (جھنگ) ۵:۲۶ (مئی ۱۹۷۳) ۵۱-۵۶

۱۵۴۔

"حضرت فاروق اعظمؓ کے اہل بیت کے ساتھ تعلقات"۔ الجامعہ (جھنگ) ۱:۳۲

(محرم الحرام ۱۴۰۱ھ) ۹۱-۹۳

۱۵۵۔

"حضرت عمر فاروقؓ" الجامعہ (جھنگ) ۱:۳۹ (۱۹۸۷) ۳۰-۳۳

۱۵۶۔ یکاوس، بی زیڈ

"حضرت عمر فاروقؓ" اشرفیہ (مبارک پور) ۹:۲۰ (ستمبر ۱۹۹۵) ۱۳-۲۳

۱۵۷۔ گکھڑوی، عبدالواحد

"خلافت فاروقی کا تصور احتساب"۔ ترجمان الحدیث (لاہور) ۹:۲ (جنوری

۱۹۷۸) ۲۱-۲۳

۱۵۸۔

"خليفة ثانی حضرت عمر فاروقؓ"۔ ترجمان الحدیث (لاہور) ۷:۷ (مئی ۱۹۷۶)

۳۱-۳۶

۱۵۹۔ لکھنوی، عبدالشکور

"عظمت و شہادت سیدنا فاروق اعظمؓ"۔ نفس الاسلام (سرگودھا) ۵۲:

۱۲ (دسمبر ۱۹۷۸) ۳۶-۴۰

۱۶۰۔ محسن فارانی

"فاروق اعظمؓ"۔ اردو ڈائجسٹ (لاہور) ۱۰:۲۲ (اکتوبر ۱۹۸۲ء) ۳۹-۵۰

۱۶۱۔ محمد ازہر

"سیدنا فاروق اعظمؓ"۔ بینات (کراچی) ۸:۵۷ (فروری ۱۹۹۵) ۵۱-۵۶

۱۶۲۔ محمد اسحاق

"حضرت عمرؓ کے عجیب فیصلے" الجامعہ (جھنگ) ۹:۳۰ (مئی ۱۹۸۹ء) ۳۱-۳۲

۱۶۳۔

"حضرت عمرؓ کے عہد میں ہند پر عربوں کے حملے" / محمد اسحاق، مترجم شاہد حسین رزاقی۔ المعارف (لاہور) ۴:۷ (اپریل ۱۹۷۴) ۳۱-۳۸

۱۶۴۔ محمد زکی

"خلیفہ کے انتخاب کا طریقہ (فاروق اعظمؓ کی بے مثال رہنمائی)" تحقیقات اسلامی (علی گڑھ) ۳:۱ (مارچ ۱۹۸۴) ۱۸-۲۷

۱۶۵۔ محمد شاہ، حاجی

"حضرت عمر فاروقؓ"۔ ضیائے کرم (سرگودھا) ۲:۱ (جنوری ۱۹۹۲) ۲۲-۲۳

۱۶۶۔ محمد عمر، ماسٹر

"عدل فاروقیؓ کے چند مناظر"۔ الحق (اکوڑہ خٹک) ۲۲: ۱۱ (اگست ۱۹۸۷) ۳۵-۴۰

۱۶۷۔ محمد نافع

"حضرت فاروق اعظمؓ اور حضرت علیؓ کے تعلقات" الجامعہ (جھنگ) ۴:۲۵ (اپریل ۱۹۷۳) ۹-۱۱

۱۶۸۔ محمد یونس، حافظ

"سیدنا عمرؓ کا مثالی دور جمہوریت"۔ الحسن (لاہور) ۵:۵ (دسمبر ۱۹۹۰) ۴۸-۵۳

۱۶۹۔ محمود اختر

"عہد فاروقیؓ میں عوام اور حکمران کے طرز زندگی میں مساوات" عرفات (لاہور) ۳:۲۱ (مارچ ۱۹۷۹) ۸-۱۱

۱۷۰۔ محمود عارف

"حضرت عمرؓ کی تعلیمی اصلاحات" مینات (کراچی) ۴:۳۲ (مارچ ۱۹۷۸) ۱۹-۳۵

۱۷۱۔ مصطفیٰ السباعی

"روایات حدیث اور حضرت ابوبکر و عمرؓ" - الفرقان (لکھنؤ) ۶۴: ۵ (مئی ۱۹۹۶)

۲۲-۱۳

۱۷۲۔ مطلوب حسین، سید

"اولیات عمر فاروقؓ" - فیض الاسلام (راولپنڈی) ۳۶: ۹ (جولائی ۱۹۸۴) ۲۹-۳۱

۱۷۳۔ مظفر حسین

"عظمت فاروق اور اقبال" - ضیائے حرم (لاہور) ۱۱: ۳ (اگست ۱۹۷۴) ۳۲-۳۸

۱۷۴۔ مظہر اللہ، میاں محمد

"عدل فاروقی" - الجامعہ (جھنگ) ۴: ۴ (اپریل ۱۹۷۲ء) ۳۳-۳۷

۱۷۵۔

"عبد فاروقیؓ کی چند جھلکیاں" الجامعہ (جھنگ) ۴: ۳ (مارچ ۱۹۷۲) ۳۳-۳۹

۱۷۶۔ ملا واحدی

"عبد فاروقی کا ایک واقعہ" ضیائے حرم (لاہور) ۶: ۲ (مارچ ۱۹۷۲) ۴۹-۵۲

۱۷۷۔ مہر محمد میاں نوالہ

"تذکرہ الشداء (عمر فاروق اعظمؓ)" - تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۱۶: ۳

(مارچ ۱۹۷۳) ۲۵-۳۲

۱۷۸۔

"حضرت عمرؓ - بینات (کراچی) ۱۵: ۶ (فروری ۱۹۷۰) ۴۸-۵۷

۱۷۹۔

"سیرت حضرت فاروق اعظمؓ" - تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۱۶: ۴ (اپریل ۱۹۷۳)

۱۷-۲۴

۱۸۰۔ نجیب، حسین احمد

"شہادت عمر فاروقؓ"۔ بینات (کراچی)، ۱:۴۰ (نومبر ۱۹۸۱) ۴۵-۵۶

۴۰: ۲ (دسمبر ۱۹۸۱) ۴۸-۵۱

۱۸۱۔ نظر زیدی

"حضرت عمر فاروقؓ"۔ ضیائے حرم (لاہور)، ۵: ۳ (فروری ۱۹۷۳) ۲۵-۳۲

۱۸۲۔ نور محمد، ملک

"بلادِ فلان: نبیؐ ابلاغ میں حضرت عمرؓ کا تذکرہ" ابلاغ (کراچی)، ۵: ۱۵ (مارچ ۱۹۸۱)

۳۳-۵۲

۱۸۳۔ واصف ناگی

"سیدنا فاروق اعظمؓ کا دور خلافت"۔ الجامعہ (جھنگ)، ۱: ۳۸ (مئی - جون ۱۹۹۶ء)

۳۱-۳۳

۱۸۴۔ ہارٹ، مائیکل ایچ

"حضرت عمر فاروقؓ"۔ / مائیکل ایچ ہارٹ، ترجمہ رفیع احمد ندائی۔ ضیائے حرم

(لاہور)، ۱: ۲ (نومبر ۱۹۸۰) ۶۵-۷۰

۱۸۵۔ یعقوب احسن

"سید فاروق اعظمؓ"۔ شمس الاسلام (سرگودھا)، ۱۲: ۵۱ (دسمبر ۱۹۷۷) ۳۴-۳۷

186. Khuram Murad
Kingdom of justice; stories from the life of Umar.- Leicester: Islamic Foundation, 1983. 46p.
187. Masud-ul-Hasan
Hadrat 'Umar Farooq.- Lahore: Islamic Publications, 1982. xiii, 547p.
188. Quddusi, Irshad-ul-Haq, (tr.)
Hazrat Umer.- Lahore: Ferozsons, 1992. 56 p.
189. Shad, Abdur Rahman, (comp.)
Umar Faruq ibn-Al-Khattab (may Allah be pleased with him).- Lahore: Kazi Publications, 1979. vii, 95 p.
190. Shibli Numani, Allama
Umar the great (the Second Caliph of Islam)/translated by Maulana Zafar Ali Khan.- Lahore: Sh. Muhammad Ashraf, 1981. 2V.
191. Tritton, A.S.
The Caliphs and their non-Muslims Subjects: a critical study of the govenant of Umar.- London: Frank Cass, 1970. 240 p.

حضرت عثمان بن عفانؓ (۵۷۵-۶۵۶ء)

پر لکھی گئی اہم کتب اور مقالات

شیر نوروز خان (☆)

کتب

۱۔ آغازِ فیض

حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ - دہلی: نوبھار بک ڈپو، ۱۹۵۰ء ص - (اردو)

۲۔

حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ - لاہور: آدم جی عبداللہ، ۱۱۳۰ھ ص - (اردو)

۳۔ بخاری، سید نور الحسن

سیرت امام مظلوم سیدنا عثمان ذی النورین رضی اللہ عنہ - لاہور: دارالتعینف و الاشاعت،

۱۹۶۲ء - ۳۶۶ ص - (اردو)

۴۔

شہادت عثمان رضی اللہ عنہ - لاہور: دائرہ الاصلاح، ۱۳۳۹ھ - ۲۴ ص - (اردو)

۵۔ جلیل قرشی، سید

نظام عثمانی - کانپور: بخاری پریس، ۱۹۰۰ء - ۹۶ ص - (اردو)

(☆) لائبریرین، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد

۶۔ حسرت، چراغ حسن

سیرت حضرت عثمان رضی اللہ عنہ - کراچی: کلیم پریس، ۸۳ ص - (اردو)

۷۔ حسن الدین، سروردی

خون عثمان رضی اللہ عنہ - لاہور: مدینہ پرنٹنگ ہاؤس، ۱۹۵۸ء - ۶۰ ص - (اردو)

۸۔ خالد گرجاگھی

سیرت عثمان رضی اللہ عنہ - گوجرانوالہ: آفاق پرنٹنگ پریس، ۱۹۶۱ء، ۱۹۲ ص - (اردو)

۹۔ خان، محمد شفیع الدین (مراد آبادی)

سیرۃ عثمان رضی اللہ عنہ - لاہور: اسلامیہ اسٹیم پریس، ۱۵ ص - (اردو)

۱۰۔ الخطیب، محب الدین

ذوالنورین عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ - القاہرہ: المطبعہ السلفیہ، ۱۳۹۳ھ، ۴۳ ص (عربی)

۱۱۔ رفیق، ابو القاسم

سیرت ذوالنورین رضی اللہ عنہ - ملتان: کتب خانہ صدیقیہ، ۱۹۶۹ء - ۷۸ ص - (اردو)

۱۲۔ روجی، فیروز الدین

تذکرہ حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ - کراچی: آرمی پریس، ۱۹۵۶ء - ۱۲۸ ص - (اردو)

۱۳۔ زبیب لیح آبادی

سیرت حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ - لاہور: مکتبہ القریش، ۱۹۹۱ء - ۲۱۶ ص (اردو)

۱۴۔ شرر، عبدالحلیم

ثانی اثین رضی اللہ عنہ، ذوالنورین ابو الحنین رضی اللہ عنہ - ۱۹۳۵ء -

۴۷۲ ص - (اردو)

-----۱۵

ذی النورین - لکھنؤ: دگلڈاز پریس، ۱۹۲۵ء - ۹۶ ص - (اردو)

۱۶۔ طہ حسین

حضرت عثمان تاریخ اور سیاست کی روشنی میں / طہ حسین، ترجمہ عبد الحمید نعمانی - کراچی:
نفیس اکیڈمی، ۱۹۷۹ء - ۲۳۹ ص - (اردو)

-----۱۷

حضرت عثمان، حضرت علی رضی اللہ عنہم / طہ حسین، ترجمہ عبد الحمید نعمانی - کراچی:
۱۹۶۱ء - (اردو)

-----۱۸

الفتیۃ الکبریٰ، عثمان - القاہرہ: دارالمعارف، ۱۹۸۴ء - ۲۳۹ ص - (عربی)

۱۹۔ عرجون، محمد الصادق

عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ - السعودیہ: الدار السعودیہ، (عربی)

-----۲۰

عثمان بن عفان الخلیفۃ المقتدری علیہ - لبنان: المکتبۃ العلمیہ - (عربی)

۲۱۔ عثمانی، ظفر احمد

براۃ عثمان رضی اللہ عنہ - ملتان: مکتبہ مجلس خدام صحابہ، ۱۹۶۷ء - ۴۰۴ ص - (اردو)

۲۲۔ العقاد، عباس محمود

ذوالنورین، عثمان بن عفان - بیروت: المکتبۃ العصریہ، ۱۹۸۸ء - (عربی)

-----۲۳

سوانح حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ / عباس محمود العقاد، ترجمہ سید عبدالرشید ندوی -
کراچی: نفیس اکیڈمی، ۱۹۸۶ء (اردو)

۲۴۔ عمر ابوالنصر

خلفائے محمد صلی اللہ علیہ وسلم (عثمان رضی اللہ عنہ / عمر ابوالنصر، مترجم شیخ محمد احمد پانی پتی
- لاہور اشرف پریس، ۱۹۰ ص - (اردو)

۲۵۔ عولیس، عبدالخلیم

عثمان و عقبیہ الاخلاق - القاہرہ: الاعتصام، ۱۹۸۷ء (اردو)

۲۶۔ غوث، رشاد دار

عثمان بن عفانؓ - لبنان: النفاس، ۱۹۸۶ء (عربی)

۲۷۔ فاروق، خورشید احمد

حضرت عثمان کے سرکاری خطوط - لاہور: ادارہ اسلامیات، ۱۹۷۸ء - ۲۰۰۳ء ص - (اردو)

۲۸۔ قدوسی، اعجاز الحق

حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ - حیدر آباد دکن: مسعود ہیشنگ ہاؤس، ۶۳ ص - (اردو)

۲۹۔ قریشی، محمد یامین

تاریخ عثمان رضی اللہ عنہ - دہلی: تاج کمپنی، ۱۹۸۷ء - ۲۶۶ ص -

لاہور: پروگریسو بکس، ۱۹۹۱ء - ۳۶۵ ص - (اردو)

۳۰۔ قطب ابراہیم

اسیاسہ المالیہ عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ - القاہرہ: مینہ الکتاب، (عربی)

۳۱۔ کوكب شادانی

حضرت عثمان شہید - کراچی: نفیس اکیڈمی، ۱۹۷۸ء - ۲۳۰ ص (اردو)

۳۲۔ مجبسی، الیاس احمد

عثمان غنی رضی اللہ عنہ - دہلی: مکتبہ جامعہ ملیہ، ۱۹۳۳ء - ۱۶ ص (اردو)

۳۳۔ محمد رضا

عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ - سوریا: المکتبہ للطباعہ، ۱۹۸۸ء - (عربی)

----- ۳۴

عثمان ذوالنورین - لبنان: المکتبہ العلمیہ، (عربی)

۳۵۔ محمد سلیم

شہادت حضرت عثمانؓ کا پس منظر - کراچی: شعبہ تصنیف و تالیف و ترجمہ، ۱۹۶۶ء - ۳۴

ص - (اردو)

۳۶۔ محمود الفزلاوی

مقتل عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ - اللبہ الثانیہ - القاہرہ : دار . مجلی،

۱۹۳۶ء ۱۲ ص - (عربی)

۳۷۔ المصری، محمد احمد جاد المولیٰ بک

سیرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ / مترجم عبدالصمد صارم - لاہور : ایم ٹا اللہ، ۱۹۶۱ء - ۱۸۸

ص - (اردو)

۳۸۔ نامی، پیر غلام دستگیر

خلافت عثمان رضی اللہ عنہ - لاہور : قریشی بک اینجینی، ۱۳۳۳ - ۳۸ ص - (اردو)

----- ۳۹

شہادت حضرت عثمان رضی اللہ عنہ : لاہور : دائرۃ الاصلاح، ۱۹۵۹ء - ۳۲ ص - (اردو)

۴۰۔ نظامی، محمد سلطان

قصص سیدنا عثمان رضی اللہ عنہ و تشکیل بیعت رضوان - لاہور : شرکت ادبیہ، ۲۰۰۴ ص

- (اردو)

۴۱۔ ہیکل، محمد حسین

عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ - القاہرہ : دارالمعارف، ۱۹۸۱ء - ۱۴۱ ص - (عربی)

مقالات

۴۲۔ اسرار احمد

"شہادت عثمان غنی رضی اللہ عنہ : ایک نشری تقریر" - میثاق (لاہور) ۲۵: ۶ (جون ۱۹۷۷)

۲۵-۲۸

-----۳۳

"شہادت عمرو عثمان و علی رضی اللہ عنہم کا تاریخی پس منظر" - میشاق (لاہور) ۱۱: ۳۵ (نومبر

۱۹۸۶) ۳۷-۵۸۔

-----۳۴

شمید مظلوم حضرت عثمان رضی اللہ عنہ: میشاق (لاہور)

۲: ۲۵ (فروری ۱۹۷۷) ۳۹-۷۱۔

۳: ۲۵ (مارچ ۱۹۷۷) ۲۷-۴۳۔

۴: ۲۵ (اپریل ۱۹۷۷) ۳۳-۵۸۔

۳۵۔ احسن، محمد یعقوب

"حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ تاریخ اسلامی کی ذیشانِ فحشیت" - شمس الاسلام (بھیرہ)

۱۱: ۵۱ (نومبر ۱۹۷۷) ۱۸-۲۳۔

۳۶۔ اکبر آبادی، سعید احمد

"سیرت شیعین اور حضرت عثمان رضی اللہ عنہ برہان (دہلی) ۸۳: ۲ (اگست ۱۹۷۹) ۶۹۔

۸۹

۳۷۔ انیس

"خلیفہ راشد سیدنا عثمان ذوالنورین" - شمس الاسلام (بھیرہ) ۵۵: ۹-۱۰ (ستمبر-اکتوبر ۱۹۸۱)

۱۸۔

۳۸۔ بندیالوی، محمد عطا اللہ (مدیر اعلیٰ)

"اقوال سیدنا عثمان ذوالنورین رضی اللہ عنہ" تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۳۳: ۵ (مئی

۱۹۹۵ء) ۲۸۔

-----۳۹

"سیدنا عثمان ذوالنورین رضی اللہ عنہ" تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۳۳: ۵ (مئی ۱۹۹۵) ۱۹۔

۲۷۔

۵۰۔ پھلواڑی، جعفر شاہ

"سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ" - تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۵: ۳۳ (مئی ۱۹۹۳ء) ۱۷-۲۸

۵۱۔ تبسم منہاس

"خلیفہ سوم حضرت عثمان رضی اللہ عنہ اور ان کا علمی مقام" الحق (اکوڑہ خٹک) ۳۸: ۷

(اپریل ۱۹۹۳ء) ۵۱-۵۴

۵۲۔ تھانوی، محمد شاہد

"حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ" ابلاغ (کراچی) ۲۳: ۱۱ (جولائی ۱۹۸۸ء) ۶۵-۶۸

۵۳۔ "حاجیوں کے نام حضرت عثمان رضی اللہ عنہ کا تاریخی خط"

خلافت راشدہ (فیصل آباد) ۶: ۱-۲ (جون - جولائی ۱۹۹۵ء) ۲۵-۲۶

۵۴۔ حمید اللہ، محمد

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ کے عہد خلافت میں اندلس کی فتح" اسلام اور عصر جدید (نئی

دہلی) ۳۴: ۴ (اکتوبر ۱۹۹۲ء) ۳۴-۵۰

----- ۵۵

فتح الاندلس (اسپانیا) فی خلافت سیدنا عثمان رضی اللہ عنہ سنہ ۳۷ للهجرة الدراسات الاسلامیہ

(اسلام آباد) ۲۶: ۱-۲ (الربیع والصیف ۱۹۹۱ء) ۱۱-۱۸

۵۶۔ خالد بزمی

"حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ" ضیائے حرم (لاہور) ۱۱: ۱ (اکتوبر ۱۹۸۰ء) ۵۳

۵۷۔ خان، خیر اللہ

"حضرت عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ کون تھے؟" شمع ہدایت (بہاولپور) ۹: ۱ (اپریل ۱۹۹۶ء)

۱۴-۱۵

۵۸۔ داتا گنج بخش، حضرت

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ" ضیائے حرم (لاہور) ۳: ۳ (جنوری ۱۹۷۳ء) ۳۷-۳۸

۵۹۔ دہلوی، شاہ عبدالعزیز

"عثمان غنی و علی مرتضیٰ رضی اللہ عنہ" فیض الاسلام (راولپنڈی) ۱۹: ۱-۲ (جنوری - فروری

۱۹۶۷ء) ۲۲۔

۶۰۔ ذکیہ سلطانہ

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ کا مالی نظام" ابلاغ (کراچی) ۲۲: ۷ (مارچ ۱۹۸۸) ۱۵-۲۰۔

۶۱۔

"حضرت عثمان کا نظام حکومت" بینات (کراچی) ۱: ۵۰ (ستمبر ۱۹۸۷ء) ۳۵-۵۸۔

۶۲۔

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ کے آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم سے تعلقات" بینات (کراچی) ،

۳۹: ۹-۱۰ (جون ۱۹۸۷ء) ۳۱-۴۰۔

۶۳۔

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ کے مقرر کردہ عمال" ابلاغ (کراچی) ۲۱: ۶ (فروری ۱۹۸۷ء)

۱۳-۳۰۔

۶۴۔ رضوی، ذوالفقار علی

"خليفة راشد حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ" السعيد (ملتان) ۲: ۵ (مئی ۱۹۹۵ء) ۳۲-۳۳۔

۶۵۔ سعید الرحمن

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ" انجمن (کراچی) ۳۶: ۵-۳ (اپریل - مئی ۱۹۹۳ء) ۶-۸۔

۶۶۔ سعیدی، غلام رسول

"حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ" - ضیائے حرم (لاہور) ۱۵: ۱۱ (اگست ۱۹۸۵ء) ۷-۳۔

۳۸۔

۶۷۔ سلیم تابانی

"امیر المومنین سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ" - شش الاسلام (بھیرہ) ۵۳: ۱۱ (نومبر ۱۹۷۸)

۱۰-۱۳۔

۶۸۔ سلمیٰ، چودھری محمد اسلم

"حضرت عثمان ذوالنورین رضی اللہ عنہ" - ذکری ڈائجسٹ (رامپور) ۳۱: ۲۳۰ (اکتوبر

۱۹۹۲ء) ۶۱-۶۶۔

۶۹۔ سیالوی، دوست محمد شاکر

"خلیفہ سرور کونین حضرت عثمان ذوالنورین رضی اللہ عنہ" - عرفات (لاہور) ۲۶: ۹-۱۰

(ستمبر-اکتوبر ۱۹۸۴ء) ۷-۲۰۔

۷۰۔ سید قطب اور مودودی سید ابوالاعلیٰ

"ایک مظلوم خلیفہ راشد رضی اللہ عنہ" بینات (کراچی) ۹: ۴ (فروری ۱۹۶۷ء) ۱۷-۳۲۔

۷۱۔ -----

"سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ" الرشید (لاہور) ۳۱: ۹ (مئی ۱۹۹۳ء) ۵۹-۱۶۔

۷۲۔ شاہ، پیر محمد کرم

"حسن انتخاب" (ضیاء القرآن سے انتخاب) "ضیائے حرم" (لاہور) ۱۹: ۱۰ (جولائی ۱۹۸۹)

۸۵-۸۷۔

۷۳۔ شاہ ولی اللہ دہلوی، حضرت

"ماثر و اوصاف عثمان رضی اللہ عنہ" - الجامعہ (جھنگ) ۳۸: ۱۱-۱۲ (جولائی - اگست ۱۹۸۷)

۵۷-۶۰۔

۷۴۔ صابر، عبد السلام محمد

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ" - تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۱۲: ۱ (جنوری ۱۹۶۹ء) ۲۵-۳۲۔

۷۵۔ صالح، عبد اللہ

"مصحف عثمانی پر اعتراضات" محدث (لاہور) ۲: ۲۳ (جنوری ۱۹۹۳) ۹۱۔ ۱۱۸

۷۶۔ ضیاء القادری

"سیرت عثمان رضی اللہ عنہ شرح قرآن" - شمس الاسلام (بھیرہ) ۵۱: ۱۱ (نومبر ۱۹۷۷ء) ۷۔ ۱۷۔

۷۷۔ طالب ہاشمی

"عظمت عثمان رضی اللہ عنہ" - ضیائے حرم (لاہور) ۱۱: ۱ (اکتوبر ۱۹۸۰) ۳۷۔ ۵۳

۷۸۔ طہ حسین

"عثمان رضی اللہ عنہ صرف تاریخ کی روشنی میں" / طہ حسین، مترجم عبدالحمید نعمانی -

برہان، (دہلی) ۶: ۳۲ (جون ۱۹۵۴ء) ۳۳۷۔ ۳۴۸۔

۳۳: ۱ (جولائی ۱۹۵۴) ۲۲۔ ۳۴

۳۳: ۲ (اگست ۱۹۵۴) ۹۳۔ ۱۰۰

۳۳: ۳ (ستمبر ۱۹۵۴) ۱۶۱۔ ۱۷۸

۳۳: ۴ (اکتوبر ۱۹۵۴) ۲۰۶۔ ۲۱۵

۳۳: ۵ (نومبر ۱۹۵۴) ۲۷۰۔ ۲۸۳

۳۴: ۱ (جنوری ۱۹۵۵) ۳۱۔ ۳۲

۳۴: ۲ (اپریل ۱۹۵۵) ۲۲۵۔ ۲۳۶

۳۴: ۴ (اکتوبر ۱۹۵۵) ۲۰۹۔ ۲۲۰

۸۰۔ عابد، محمد اسلم

"سیدنا عثمان رضی اللہ عنہ" - ضیائے حرم (لاہور) - ۱۹: ۱۰ (جولائی ۱۹۸۹ء) ۸۱۔ ۸۳

۸۱۔ عابد نظامی

"واقعہ قتل عثمان رضی اللہ عنہ" - ضیائے حرم (لاہور)

۱۹: ۱۰ (جولائی ۱۹۸۹ء) ۸۱۔ ۸۳

۸۲۔ عباس نقوی

"واقعہ قتل عثمان رضی اللہ عنہ" الجواد (بنارس)

۹:۴۴ (ستمبر ۱۹۹۳) ۲۷-۳۴

۱۱:۴۴ (نومبر ۱۹۹۳) ۲۴-۳۶

۱۲:۴۴ (دسمبر ۱۹۹۳) ۳۳-۳۶

۸۳۔ عبدالسلام، محمد صابر

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ پر کتبہ پروری کے الزام کی حقیقت" - تعلیم القرآن

(راڈلینڈی) ۸:۱۲ (اگست ۱۹۶۹) ۱۷-۳۳

۸۴۔ عثمان، ابو طاہر

"امیر المومنین سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ" - خلافت راشدہ (فیصل آباد) ۱۲:۴ (مئی

۱۹۹۳) ۹-۱۴

۸۵۔ عراقی، عبدالرشید

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ" - بینات (کراچی) ۲:۴۷ (جون ۱۹۹۶) ۳۷-۴۸

----- ۸۶

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ" الرشید (لاہور) ۹:۲۴ (مئی ۱۹۹۶) ۳۷-۴۸

----- ۸۷

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ بن عفان" ترجمان الحدیث (لاہور) ۱۱:۱۸ (نومبر ۱۹۸۵)

۳۵-۵۴

۱۸: ۱۲ (دسمبر ۱۹۸۵) ۳۲-۳۵

۸۸۔ عزیز حاصل پوری

"حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ" ضیائے حرم (لاہور) ۱۱: ۱ (اکتوبر ۱۹۸۰) ۵۵-

۸۹۔ عشرت رحمانی

"سیدنا حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ" - الجامعہ (جھنگ) ۱۰:۳۲ (اپریل - مئی ۱۹۹۱)

۳۱-۳۰

۹۰۔ علیم، خلیل احمد

"سیدنا حضرت عثمان زوالنورین رضی اللہ عنہ" - الجامعہ (جھنگ) ۳۹:۱۲ (جولائی - اگست

۱۹۸۸) ۵۲-۳۹

۹۱۔ فاروق، خورشید احمد

"عثمان غنی رضی اللہ عنہ پر اعتراضات اور ان کا جائزہ" برہان (دہلی) ۵۲:۳ (اپریل ۱۹۶۳)

۱۹۷۷-۲۱۱

۵:۵۲ (مئی ۱۹۶۳) ۱۹۷۷-۲۰۹

۶:۵۲ (جون ۱۹۶۳) ۳۶۰-۳۷۷

----- ۹۲

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ کے سرکاری خطوط" - برہان (دہلی)

۳:۳۹ (اگست ۱۹۶۳) ۱۰۱-۱۱۲

۶:۳۹ (دسمبر ۱۹۶۳) ۳۵۶-۳۷۷

۹۳۔ فاروقی، ابو ریحان ضیاء الرحمن

"حضرت عثمان زوالنورین رضی اللہ عنہ کا یوم شہادت" خلافت راشدہ (فیصل آباد) ۸:۵

(مئی ۱۹۹۵) ۹-۱۲

۹۴۔ فاروقی، عباد اللہ

"خلافت عثمان اور مدینہ کا سیاسی انقلاب" - ترجمان الحدیث (لاہور) ۲:۲ (دسمبر ۱۹۷۰)

۵۰-۴۶

۱۲:۱ (اکتوبر ۱۹۷۰) ۴۶-۵۳

۹۵۔ قصوری، محمد منشاء تابش

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ اور بیعت رضوان" ضیائے حرم (لاہور) ۱۸: ۱۰ (جولائی ۱۹۸۸)
۳۵-۳۹۔

۹۶۔ قلبی، محمد اسحاق

"تکمیل قصاص حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ" شمس الاسلام (بھیرہ) ۷۰: ۳-۳ (اپریل - مئی ۱۹۹۶) ۱۸-۲۸۔

۹۷۔ قمر ربیع

"خلیفہ مظلوم سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ" فیض الاسلام (راولپنڈی) ۷: ۳-۵ (مئی ۱۹۹۵)
۱۲-۱۶۔

۹۸۔ گوندل، محمد ریاض

"عثمان ذوالنورین" - ضیائے حرم (لاہور) ۱۸: ۱۰ (جولائی ۱۹۸۸) ۳۰-۳۳

۹۹۔ مازارہ، سعید اللہ

"حرق مصاحف بعد حضرت عثمان رضی اللہ عنہ" - الحق (اکوڑہ خٹک) ۱۵: ۹ (جون ۱۹۸۰)
۹-۱۳۔

۱۰۰۔ مجددی، غلام مصطفیٰ

"حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ سیرت و کردار" - ضیائے حرم (لاہور) ۲۵: ۸ (مئی ۱۹۹۵)
۱۷-۲۳۔

۱۰۱۔ معاویہ، محمد شکیل

شہید مدینہ حضرت عثمان رضی اللہ عنہ حصار نبوت میں "خلافت راشدہ" (فیصل آباد) ۴: ۵
(ستمبر ۱۹۹۳) ۲۱-۲۲

۱۰۲۔ معصومی، ابو محفوظ الکرم

"مصحف عثمانی کے تاریخی نسخے" ترجمان الحديث (لاہور)

۸:۳ (جون ۱۹۷۲) ۲۳-۳۳-

۹:۳ (جولائی ۱۹۷۲) ۱۵-۲۵-

۱۰:۳ (اگست ۱۹۷۲) ۳۱-۳۹-

۱۰۳۔ منظور احمد

"بل ہو قرآن مجید۔ مصحف عثمانی کی فوٹو کاپی کے حوالے سے ایک یقین افروز تحریر" اردو

ڈائجسٹ (لاہور) ۱۲:۳۰ (دسمبر ۱۹۹۰) ۳۳-۳۴-

۱۰۴۔ میانوالوی، مہر محمد

"تذکرہ اشہاء حضرت عثمان ذوالنورین رضی اللہ عنہ" تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۵:۱۶ (مئی

۱۹۷۳) ۲۵-۳۲-

۱۰۵۔

"سیرت حضرت عثمان رضی اللہ عنہ بن عفان" تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۶:۱۶ (جون ۱۹۷۳)

۲۵-۳۲-

۱۰۶۔ نقشبندی، محمد حنیف

"حضرت سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ" - نور الاسلام (شرقیہ شریف) ۶:۳۸ (جون ۱۹۹۳)

۲۹-۳۲-

۱۰۷۔ نورانی، محمد اعظم

"حضرت عثمان رضی اللہ عنہ اور سخاوت" ضیائے حرم (لاہور) ۱۰:۱۹ (جولائی ۱۹۸۹) ۸۸-۹۳

۱۰۸۔ ہزاروی، محمد صدیق

"حضرت عثمان غنی رضی اللہ عنہ" ضیائے حرم (لاہور) ۱۱:۱۶ (اگست ۱۹۸۶) ۲۳-۲۶-

۱۰۹۔ ہیروی، عبدالواحد

”خليفة ثالث، حضرت عثمان زوالنورين“ - ترجمان الحديث (لاهور) ۹:۳ (جولائی ۱۹۷۲) ۳۳-۳۷ -

110- Quddusi, Irshad-ul-Haq

Hazrat Uthman - Lahore: Feroz Sons, 1992 p. 54

111- Shad, Abdur Rehman

Uthman Ibn Affan - Lahore: Kazi Publications, 1978, p. 96.

